

Indholdsfortegnelse

Forord	15
Kapitel 1. Indledning til afhandlingen	17
1.1. Undersøgelse af et tværskatteretligt fænomen i moms- og skatteretten	17
1.2. State of the art på det tværskatteretlige forskningsområde inden for moms- og skatteretten	21
1.3. Afhandlingens problemkreds	23
1.4. Afgrænsning af problemkreds	25
1.5. EU-retten's betydning for afhandlingens metode	29
1.5.1. Grundprincipper for EU-retten's påvirkning af national ret .	32
1.5.2. European legal method's betydning for afhandlingens metode	37
1.6. Metoder og udvikling af nye metodiske redskaber	38
1.6.1. Udvælgelsesprocedure for valg af undersøgelsesobjekter/testemner	40
1.6.2. Retsdogmatik og den juridiske metode	44
1.6.3. Retskilde- og fortolkningslæren	48
1.6.3.1. Fortolkningsrum eller -skøn	50
1.6.3.2. Fortolkningsprincipper	51
1.6.4. Tværskatteretlig analyse af interaktionen mellem moms- og indkomstskatteretten	56
1.6.5. Interaktionsmodeller vedrørende interaktionen mellem moms- og indkomstskatteretten	57
1.6.5.1. Interaktionsgrundmodel inspireret af den matematiske mængdelære	57
1.6.5.2. Fire forskellige interaktionsmodeller for interaktionen mellem moms- og skatteretten	58
1.6.6. Komparativ ret	61
1.6.7. Retskildopolycentri	65
1.6.8. Retspolitik	72

1.7. Afhandlingens struktur og opbygning	75
1.8. Afhandlingens begreber, definitioner og terminologi	79

Kapitel 2. Interaktionen mellem momsretten og indkomstskatteretten i kontekst	83
2.1. Konteksternes betydning for det tværskatteretlige fænomen på moms- og skatteområdet	83
2.2. Den historiske kontekst	85
2.2.1. Momsrettens historiske oprindelse	86
2.2.1.1. Tilblivelsen af den danske momslov	86
2.2.1.2. Tilblivelsen af momssystemdirektivet	88
2.2.2. Indkomstskatterettens historiske oprindelse	93
2.2.2.1. Tilblivelsen af det danske indkomstskattesystem .	93
2.3. Den organisatoriske kontekst	95
2.3.1. Administrationen af skatter og afgifter	96
2.3.2. Klagesystemet for skatter og afgifter	101
2.4. Den samfundsmæssige kontekst	105
2.4.1. Skatte- og afgiftsprovenuets funktion i velfærdsstaten	106
2.4.2. Fordelingspolitiske formål med moms og indkomstskat ...	109
2.5. Den EU-retlige kontekst	110
2.5.1. EU-harmonisering på momsområdet	111
2.5.2. EU-harmonisering på skatteområdet	115
2.5.3. Det overordnede formål med EU og EU-momssystemet ...	122
2.5.4. Delvis finansiering af EU's egne indtægter via momsbidrag	125
2.6. Afsluttende bemærkninger til interaktionen mellem moms- og indkomstskatteretten set i dens kontekst	127

Kapitel 3. Momsretlige og skatteretlige grundprincipper	131
3.1. To grundlæggende principielt forskellige beskatningssystemer	131
3.2. Definition på moms- og skatteretlige grundprincipper	132
3.3. Momsretlige grundprincipper	134
3.3.1. Principielle overvejelser om momsbeskatning	135
3.3.2. Forbrugsbeskatningsprincippet	138
3.3.3. Transaktionsprincippet	141
3.3.4. Merværdiafgiftsprincippet	142
3.3.5. Neutralitetsprincippet	144
3.4. Skatteretlige grundprincipper	151
3.4.1. Principielle overvejelser om indkomstbeskatning	152
3.4.2. Indkomstprincippet	154

3.4.3. Helårsprincippet	155
3.4.4. Nettoindkomstprincippet	156
3.4.5. Neutralitetsprincip/-betragtninger	158
3.5. Afsluttende bemærkninger til moms- og skatteretlige grundprincipper	162

Kapitel 4. Hjemmelsmæssige og EU-retlige problemstillinger i forbindelse med interaktionen mellem moms- og indkomstskatteretten .....

4.1. Generel hjemmelsundersøgelse af fire forskellige former for interaktion mellem moms- og indkomstskatteretten	165
4.2. Ophævelse af retsstridig interaktion mellem moms- og indkomstskatteretten	171

Kapitel 5. Selvstændighedsbegrebet i forbindelse med momsmæssig selvstændig økonomisk virksomhed og skattemæssig selvstændig erhvervmæssig virksomhed .....

5.1. Samme selvstændighedsbegreb i momsretten og indkomstskatteretten	175
5.2. Moms- og skatteretlige konsekvenser af selvstændig økonomisk virksomhed og selvstændig erhvervmæssig virksomhed	177
5.2.1. Momsretlige konsekvenser af selvstændig økonomisk virksomhed	178
5.2.2. Skatteretlige konsekvenser af selvstændig erhvervmæssig virksomhed	179
5.3. Det momsretlige selvstændighedsbegreb i forbindelse med selvstændig økonomisk virksomhed	183
5.3.1. Momssystemdirektivets art. 10, jf. art. 9, stk. 1	183
5.3.2. EU-Domstolens praksis om momssystemdirektivets art. 10, jf. art. 9, stk. 1	187
5.3.2.1. Faktisk bedømmelse af et ansættelsesforhold	187
5.3.2.2. Sag 235/85, Kommissionen mod Nederlandene ...	189
5.3.2.3. Sag C-202/90, Ayuntamiento de Sevilla	190
5.3.2.4. Sag C-23/98, Heerma, og sag C-355/06, van der Steen	194
5.3.2.5. Generaladvokatens forslag til afgørelse i sag C-23/98, Heerma	196
5.3.2.6. TEUF's bestemmelser om fri bevægelighed og fri etablering	200

5.3.3.	Det momsretlige selvstændighedsbegreb i forbindelse med selvstændig økonomisk virksomhed i dansk ret	203
5.3.3.1.	Inddragelse af skatteretlige kriterier i Den juridiske vejlednings momsafsnit	204
5.4.	Det skatteretlige selvstændighedsbegreb i forbindelse med selvstændig erhvervmæssig virksomhed sammenholdt med det momsretlige selvstændighedsbegreb	208
5.4.1.	Danske skattelove og lovbemærkninger til virksomhedsskatteloven	208
5.4.1.1.	Skatteretlig sondring mellem A-indkomst og B-indkomst	212
5.4.2.	Personskattecirculæret og Den juridiske vejledning	213
5.4.2.1.	Skatteretlige kriterier er sammenfaldende med de momsretlige kriterier	221
5.4.2.2.	Inddragelse af momsretlige kriterier i personskattecirculæret og Den juridiske vejlednings skatteafsnit	225
5.4.3.	Domstols- og administrativ praksis om det skatteretlige selvstændighedsbegreb	229
5.5.	Afsluttende bemærkninger til selvstændighedsbegrebet i forbindelse med momsmæssig selvstændig økonomisk virksomhed og skattemæssig selvstændig erhvervmæssig virksomhed	232

Kapitel 6. Momsmæssig økonomisk virksomhed kontra skattemæssig erhvervmæssig virksomhed	239
6.1. Det momsretlige begreb er forskelligt fra det skatteretlige begreb .	239
6.2. Det momsretlige begreb økonomisk virksomhed	241
6.2.1. Bred og eksklusiv fortolkning af afgiftspligtig person efter momssystemdirektivets art. 9, stk. 1	242
6.2.2. Momssystemdirektivets art. 9, stk. 1, og EU-Domstolens praksis herom	244
6.2.2.1. Hensigt om at påbegynde selvstændig økonomisk virksomhed	247
6.2.2.2. Driftsformål eller kommerciel målsætning, herunder ønske om rentabilisering af den investerede kapital	248
6.2.2.3. Alle former for økonomisk virksomhed	250
6.2.2.4. Udnyttelse af materielle eller immaterielle goder med henblik på opnåelse af indtægter af en vis varig karakter	251

6.2.2.5.	Varighedskriteriet i momssystemdirektivets art. 9, stk. 1, 2. afsnit, 2. pkt., i forhold til den generelle vurdering af alle former for økonomisk virksomhed	254
6.2.2.6.	Regelmæssig udøvelse af virksomhed	256
6.2.3.	Lejlighedsvis udøvelse af økonomisk virksomhed	258
6.2.3.1.	Sag C-62/12, Galin Kostov	260
6.2.3.2.	Horisontal afsmitning eller virksomhedsafsmitning	263
6.2.4.	Handle i egenskab af afgiftspligtig person	264
6.2.4.1.	Horisontal afsmitning eller virksomhedsafsmitning	266
6.2.5.	Momsmæssig økonomisk virksomhed i dansk ret	267
6.3.	Det skatteretlige begreb erhvervmæssig virksomhed	269
6.3.1.	Definition af erhvervmæssig virksomhed og kriterierne herfor	269
6.3.1.1.	Danske skattelove og lovbemærkninger	270
6.3.1.2.	Personskattecirkulæret	270
6.3.1.3.	Den juridiske vejledning samt domstols- og administrativ praksis	271
6.3.1.4.	Bemærkninger om momsregistrering i Den juridiske vejlednings skatteafsnit	276
6.4.	Momsmæssig økonomisk virksomhed sammenholdt med skattemæssig erhvervmæssig virksomhed	278
6.4.1.	Fælles moms- og skatteretlige kriterier	279
6.4.1.1.	Generelt udgangspunkt om alle former for virksomhed	279
6.4.1.2.	Den subjektive hensigt på særområdet for udnyttelse af materielle eller immaterielle goder med henblik på opnåelse af indtægter af en vis varig karakter	281
6.4.1.3.	Den subjektive hensigt på særområderne for holdingselskabers virksomhed og bitransaktioner vedrørende fast ejendom	282
6.4.2.	Forskellige moms- og skatteretlige kriterier	282
6.4.2.1.	Overskud og rentabilitet	283
6.4.2.2.	Den subjektive hensigt	284
6.4.2.3.	Omsætnings-/intensitetskrav	286
6.4.2.4.	Regelmæssighed kontra lejlighedsvis virksomhed .	287
6.4.2.5.	Subjektive krav om faglige forudsætninger mv. ...	288

6.4.2.6.	Afsmitning i forhold til flere virksomheder	289
6.4.2.7.	Det retlige udgangspunkt for interaktionen mellem moms- og indkomstskatteretten	289
6.4.3.	Hobbyvirksomhed	291
6.4.3.1.	Inddragelse af skatteretlige kriterier i Den juridiske vejlednings momsafsnit og momspraksis	293
6.4.3.2.	Tidligere dansk praksis om hobbyvirksomhed, hvor momsmæssig økonomisk virksomhed var det samme som skattemæssig erhvervmæssig virksomhed	297
6.4.3.3.	Moms- og skattepraksis om behandling af væddeløbsheste og stutier	298
6.4.3.4.	Norsk eksempel på skatte- og afgiftsmyndighedernes ønske om ensretning af det moms- og skatteretlige »næringsbegreb«	300
6.4.4.	Husstandsvindmøller og solcelleanlæg	302
6.4.5.	Honorarmodtagere	304
6.4.5.1.	Bestyrelshonorar – skattemæssig vurdering styrende for den momsmæssige vurdering	305
6.4.6.	Holdingsvirksomhed	308
6.4.7.	Direkte kobling på lovniveau mellem momsretten og indkomstskatteretten i svensk ret	311
6.4.7.1.	Henvisning i merværdesskattelagens definition af økonomisk virksomhed til inkomstskattelagens definition af »yrkesmæssig verksamhet«	313
6.4.7.2.	Fortsat kobling mellem merværdesskattelagen og inkomstskattelagen for så vidt angår ideelle foreningers økonomiske virksomhed	318
6.4.7.3.	Henvisning i merværdesskattelagens regler om udtagningsmoms til inkomstskattelagens »byggnadsrørelses«-begreb	322
6.5.	Afsluttende bemærkninger til momsmæssig økonomisk virksomhed kontra skattemæssig erhvervmæssig virksomhed	324

Kapitel 7. Momsmæssig økonomisk virksomhed med salg af fast ejendom under påvirkning af skattemæssig næring med handel med fast ejendom	331
7.1. Inspiration fra skatteretten til området for moms på salg af fast ejendom	331

7.2.	Indførelse af momspligt på levering af fast ejendom	334
7.2.1.	Økonomisk virksomhed med salg af fast ejendom foretaget i egenskab af afgiftspligtig person	337
7.2.2.	Lejlighedsvis levering af fast ejendom	340
7.2.3.	Inspiration fra skatteretten i det lovforberedende arbejde til de nye momsregler om salg af fast ejendom	342
7.3.	Momspraksis om salg af fast ejendom under påvirkning af skatteretlige elementer	345
7.3.1.	SKM 2012.242 SR – »Investeringselskabet«	346
7.3.2.	SKM 2012.299 SR – »Koncernselskabers virksomhed«	350
7.3.3.	SKM 2013.72 SR – »Interessesammenfald«	355
7.4.	Skattemæssig næring med handel med fast ejendom og afsmitning	357
7.4.1.	Skattemæssig næring med handel med fast ejendom	358
7.4.1.1.	Enkelte skatteretlige næringsmomenters relevans for vurderingen af momsmæssig økonomisk virksomhed i form af udnyttelse af materielle goder med henblik på opnåelse af indtægter af en vis varig karakter	363
7.4.1.2.	Den skatteretlige næringsformodning og momsretlig virksomhedsafsmitning	366
7.4.1.3.	Skattemæssig binæring med handel med fast ejendom og momsmæssig lejlighedsvis økonomisk virksomhed	368
7.4.1.4.	Inddragelse af det skattemæssige næringsbegreb i momspraksis om salg af fast ejendom	370
7.4.2.	Skattemæssig afsmitning af næringsstatus mellem fysiske og juridiske personer	372
7.4.2.1.	Afsmitning fra aktionær til aktionærens selskab ...	375
7.4.2.2.	Afsmitning fra selskab til selskabets aktionær	376
7.4.2.3.	Afsmitning fra koncernforbundne selskaber	378
7.4.2.4.	Afsmitning fra koncernforbundne selskaber som selvstændig hjemmel	380
7.4.2.5.	SKM 2012.299 SR – »Koncernselskabers virksomhed«, og SKM 2013.112 SR – »Afsmitning fra koncern«	385
7.4.2.6.	Inddragelse af det skatteretlige afsmitnings- begreb i momspraksis om salg af fast ejendom	388

Indholdsfortegnelse

7.5. Hjemmelsmæssige og EU-retlige problemstillinger i forbindelse med momsmæssig afsmitning fra aktionærer og koncernforbundne selskaber	390
7.5.1. Afgiftspligtig person i momssystemdirektivets art. 9, stk. 1	391
7.5.2. EU-Domstolens praksis om momsmæssig afsmitning fra koncernforbundne selskaber	392
7.5.3. Fællesregistreringsreglernes betydning for hjemmelsundersøgelsen	397
7.5.3.1. Fællesregistrering for moms	397
7.5.3.2. Situationer uden for fællesregistrering for moms ..	402
7.5.4. Misbrugstilfældes betydning for hjemmelsundersøgelsen ..	404
7.5.4.1. Misbrugsdoktrinen i momsretten	404
7.5.4.2. Situationer uden for tilfælde af momsmisbrug	407
7.5.5. Momsretlige realitetsvurderingers betydning for hjemmelsundersøgelsen	409
7.5.5.1. Momsretlige realitetsvurderinger	410
7.5.5.2. Visse tegn på momsretlige realitetsvurderinger	412
7.5.6. Resultatet af hjemmelsundersøgelsen af momsmæssig afsmitning fra aktionærer og koncernforbundne selskaber ..	414
7.6. Momsmæssig afsmitning – opfølgning på TfS 2013.312	416
7.7. Afsluttende bemærkninger til momsmæssig økonomisk virksomhed med salg af fast ejendom under påvirkning af skattemæssig næring med handel med fast ejendom	417

Kapitel 8. Harmoniseringsovervejelser i forbindelse med interaktionen mellem moms- og indkomstskatteretten	423
8.1. Retspolitisk opgør med harmoniseringstankegangen på moms- og skatteområdet	423
8.2. Retspolitiske overvejelser om harmonisering på moms- og skatteområdet baseret på en hensynsafvejning	425
8.2.1. Fiskal suverænitet	426
8.2.2. Sammenhængen i skattesystemet	428
8.2.3. Skatte- og afgiftsprovener samt EU's egne indtægter	430
8.2.4. Administration og ressourcer	432
8.2.5. Regelforenkling og -kompleksitet	433
8.2.6. Retssikkerhed	436
8.3. Afsluttende bemærkninger til harmoniseringsovervejelser på moms- og skatteområdet	439

Kapitel 9. Konklusion, henstillinger, refleksioner og perspektivering	445
9.1. Konklusion på afdækningen af det tværskatteretlige fænomen på moms- og skatteområdet	445
9.2. Interaktionen mellem moms- og indkomstskatteretten beskrevet ved hjælp af fire interaktionsmodeller og varianter heraf	446
9.3. Henstillinger de lege lata i forbindelse med interaktionen mellem moms- og indkomstskatteretten	456
9.4. Refleksioner over retspolitiske overvejelser om harmonisering på moms- og skatteområdet og mulige forklaringer på årsagen til interaktionen mellem moms- og indkomstskatteretten	459
9.5. Perspektivering til interaktionsmodellens relevans for andre retsområder end moms- og skatteområdet	463
Kapitel 10. Dansk og engelsk resumé	467
10.1. Dansk resumé	467
10.1.1. Introduktion til forskningsprojektet	467
10.1.2. Formålet med forskningsprojektet	467
10.1.3. Afhandlingens indhold	468
10.2. English Summary	471
10.2.1. Introduction to the Research Project	471
10.2.2. Purpose of the Research Project	471
10.2.3. Content of the Thesis	472
Kildefortegnelse	475
Domsregister	503

Denne bog er omfattet af lov om ophavsret og må ikke videregives – herunder udlånes, sælges eller kopieres – i digital form.
Indholdet må alene anvendes af licenstagere i henhold til de til enhver tid gældende licensbetingelser.

© Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Forord

Denne afhandling om interaktionen mellem momsretten og indkomstskatteretten er skrevet i perioden 1. september 2012-30. oktober 2015 og er indleveret til Det Juridiske Fakultet, Københavns Universitet, den 30. oktober 2015. Bedømmelsesudvalget bestod af professor Rasmus Kristian Feldthusen, Københavns Universitet, professor Jane Bolander, Copenhagen Business School, og Associate Professor Oskar Henkow, Lunds Universitet. Ph.d.-graden er forsvaret den 22. januar 2016 og skriftligt godkendt den 3. februar 2016.

I forhold til den indleverede afhandling er der alene foretaget ganske få ændringer i denne udgivelse af afhandlingen. Der er medtaget kilder offentliggjort til og med 15. oktober 2015.

Først og fremmest skal jeg takke Djøf Forlag mange gange for at være så positiv over for at udgive afhandlingen, og jeg skal også takke Det Finneske Legat rigtig mange gange for at støtte udgivelsen økonomisk.

Afhandlingen er blevet til i et fantastisk godt og velfungerende samarbejde med hovedvejleder professor Jacob Graff Nielsen, Københavns Universitet, og bivejleder professor Dennis Ramsdahl Jensen, Aarhus Universitet, hvilket i høj grad har bidraget til at højne afhandlingens samlede kvalitet inden for både momsretten og indkomstskatteretten.

Jeg skylder professor Jacob Graff Nielsen en meget stor tak for hans opfordring i sin tid til at skrive en ph.d.-afhandling og for hans engagement og entusiasme for projektet, der altid har været fagligt givende og inspirerende.

Professor Dennis Ramsdahl Jensen skylder jeg en meget stor tak for hans skarpsindige og altid konstruktive kritik, der hver gang har rykket grænser og ført til ny indsigt og nye interessante perspektiver.

En stor tak til professor Peter Melz, Stockholms Universitet, for at påtage sig hvervet som evaluator til mit evalueringsseminar den 12. juni 2015, og for at komme med dybdegående og værdifuld feedback på udkastet til de tre første kapitler af afhandlingen.

Forord

Stor tak skal også lyde til mit forskningscenter, WELMA v. professor Mette Hartlev og professor Kirsten Ketscher, der har givet mig moralsk opbakning gennem hele projektet, og været mit faste holdepunkt i hverdagen.

Tak til Institute for Austrian and International Tax Law, Vienna University of Economics and Business, samt Lunds Universitet, Ekonomihögskolan, for to meget givende og udbytterige forskningsophold.

Sidst, men ikke mindst, en kærlig tak til hjemmefronten for en helt exceptionel støtte til mig og projektet.

Karina Kim Egholm Elgaard

Adjunkt i moms- og skatteret, post.doc., ph.d., LL.M., Københavns Universitet

Indledning til afhandlingen

1.1. Undersøgelse af et tværskatteretligt fænomen i moms- og skatteretten

Afhandlingen afdækker det fænomen, der bedst kan betegnes som interaktionen mellem momsretten og indkomstskatteretten, som kan observeres på flere områder inden for moms- og skatteretten, hvor grænserne mellem moms- og skattereglerne indimellem kan synes udflydende. Det ligger fast, at der med momssystemet og indkomstskattesystemet er tale om to helt forskellige beskæftigelsesystemer baseret på hvert sit hjemmelsgrundlag, som er indbyrdes uafhængige, og derfor som det klare udgangspunkt hverken kan eller skal interagere med hinanden i henhold til gældende ret. Alligevel kan det konstateres, at der i rigtig mange tilfælde rent faktisk finder interaktion sted mellem moms- og indkomstskatteretten i regler og praksis, hvilket påvises i afhandlingen.

Formålet med afhandlingen er at undersøge fænomenet nærmere for at kortlægge de forskellige former for interaktion, der de facto opstår mellem moms- og indkomstskatteretten, særligt med henblik på at belyse omfanget af den interaktion mellem moms- og indkomstskatteretten, der må anses for at være uhjemlet og EU-stridig i forhold til gældende ret. Afhandlingen påviser, at fænomenet med retsstridig interaktion mellem moms- og indkomstskatteretten er ret så udbredt i praksis, hvilket udgør et alvorligt retssikkerhedsmæssigt problem på moms- og skatteområdet. I tilfælde af retsstridig interaktion mellem moms- og indkomstskatteretten er det samtidig formålet med afhandlingen at fremkomme med løsninger til, hvordan retsstridigheden kan opføre i overensstemmelse med gældende ret.

Et andet formål med afhandlingen er at overveje, hvorvidt den de facto-harmonisering af moms- og skattereglerne,¹ som kan iagttages i praksis i strid

1. Udtrykket »de facto-harmonisering« er også anvendt af *Carl Michael von Quitzow i Abrahamsson, Olle m.fl.*: Festskrift til Ulf Bernitz, s. 240, hvor det anføres: »Ett alternativ till utformande av gemensamma regler torde vara harmonisering *de facto*.«

Kapitel 1. Indledning til afhandlingen

med gældende ret, ud fra retspolitiske synspunkter – det retlige udgangspunkt om fuld adskillelse af moms- og skattereglerne til trods – alligevel kan anses for at være ønskelig eller hensigtsmæssig. Afhandlingens retspolitiske overvejelser om harmonisering på moms- og skatteområdet baseres på en samlet hensynsafvejning af relevante hensyn. I afhandlingen ses det indtil flere gange, at der åbenbart eksisterer en umiddelbar og iboende trang hos lovgivningsmagten, retsanvendere samt skatte- og afgiftsmyndighederne til i realiteten at foretage en de facto-harmonisering af moms- og skattereglerne, hvilket begrundes behovet for at klarlægge, om der overhovedet er nogen retspolitiske argumenter til støtte for harmonisering på moms- og skatteområdet.

De retspolitiske overvejelser i afhandlingen munder ud i, at der på baggrund af hensynsafvejningen ikke vurderes at foreligge nogen afgørende retspolitiske argumenter, der understøtter nogen forslag til harmonisering af moms- og skattereglerne ud fra et retspolitisk synspunkt. Hermed tjener resultatet af de retspolitiske overvejelser det legitime formål at fungere som belæg for en retspolitisk holdning om, at tanken om harmonisering på moms- og skatteområdet må afvises i retspolitisk såvel som i retsdogmatisk henseende.

Endvidere er det hensigten med afhandlingen at sætte fænomenet med interaktionen mellem moms- og indkomstskatteretten ind i en kontekst, så fænomenet kan ses i en større sammenhæng, hvilket giver en helhedsforståelse for fænomenets opståen og faktiske liv samt de rammer og begrænsninger, som omgiver fænomenet. En dybere forståelse af interaktionen mellem moms- og indkomstskatteretten kan ikke opnås, medmindre fænomenet betragtes og undersøges på baggrund af sin kontekst.

Afhandlingens tilgang til undersøgelsen af fænomenet er tværskatteretlig, hvormed sigtes til, at det forskningsmæssige fokus er undersøgelsen af den interaktion, der foregår på tværs af momsretten og indkomstskatteretten, og ikke undersøgelsen af henholdsvis momsbestemmelserne og indkomstskattebestemmelserne set hver for sig. Den tværskatteretlige analyse indebærer således en analyse af, hvordan moms- og indkomstskatteretten interagerer med hinanden på et givet område, jf. afsnit 1.6.4, hvilket forudsætningsvis kræver et godt og indgående kendskab til både momsretten og skatteretten.

Fænomenet med interaktion mellem moms- og indkomstskatteretten ses først og fremmest i tilfælde, hvor der på momsrettens område findes begreber, som i ordlyd, formål, indhold eller funktion umiddelbart ligner enslydende begreber på indkomstskatterettens område, og omvendt. Dette tydeliggøres i afhandlingen på de tre udvalgte moms- og skatteretlige temaområder vedrørende det moms- og skatteretlige selvstændighedsbegreb, jf. kapitel 5, momsmæssig økonomisk virksomhed kontra skattemæssig erhvervmæssig virksomhed, jf. kapitel 6, samt momsmæssig økonomisk virksomhed med